

XVII. Musiikkilautakunta

Musiikkilautakunnan toiminnastaan v. 1937 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano ja työ. V:ksi 1937 kaupunginvaltuusto valitsi musiikkilautakunnan puheenjohtajaksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahden, varapuheenjohtajaksi filosofiantohtori H. Ramsayn sekä muiksi jäseniksi rouva E. von Frenckellin, vaatturi T. Hiekkarannan, kirjaltaja S. Leinon, filosofianmaisteri A. Maasalonen ja asianajaja T. Sven-torzetskin. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apulais-kaupunginjohtaja J. W. Keto sekä hänen hallituksen jäsenenä ollessaan toimistonhoitaja E. Janatuinen. Sihteerinä toimi vanhempi oikeusneuvos-mies K. Furuholm.

Lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 13 kertaa. Kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli yhteensä 195, lähetettyjen kirjeiden luku 144.

Kaupunginorkesterin toiminta. Orkesterin vakinainen miesluku v. 1937 oli 70. Orkesterin taiteellisena johtajana toimi edelleen professori G. Schnéevoigt.

Vuoden aikana toimeenpantiin 16 varsinaista sinfoniakonserttia, joista professori Schnéevoigt johti kuusi, Helmuth Thierfelder yhden, Leo Funtek yhden, Armas Järnefelt yhden, Werner Jansen yhden, Toivo Haapanen kaksi, K. B. Jirak yhden, Nikolai van Gilse van der Pals yhden, Tauno Hannikainen yhden ja Boris Sirpo yhden. Kansansinfoniakonsertteja oli 11, joista professori Schnéevoigt johti yhden, Nikolai van Gilse van der Pals viisi, Carl Bamberger yhden, Sulho Ranta yhden, Arvo Hannikainen yhden, Ole Edgren yhden ja Anton Fleischer yhden. Kansankonsertteja annettiin 23, joista Toivo Haapanen johti kuusi, Arvo Hannikainen kymmenen, Nikolai van Gilse van der Pals kaksi, Eero Selin yhden, Ole Edgren kaksi ja Jussi Blomstedt kaksi. Vuoden aikana annetun yhden ylimääräisen sinfoniakonsertin johti Armas Järnefelt ja vapunpäivänä annetun matinean Arvo Hannikainen. Lisäksi orkesteri esiintyi maksua vastaan kertomusvuoden aikana 17 kertaa. Oopperanäytäntöjä oli 125.

Edellä mainituissa sinfoniakonserteissa esiintyivät seuraavat solistit: Ida Händel, Anja Ignatius, Lea Luboshutz, Henri Temjanka ja Efrem Zimbalist (viulu); Yrjö Selin (sello); Kerttu Bernhard, Alexander Borowsky, Marcel Ciampi, Annie Fischer, Kurt Waldén ja Kauno Virtanen (piano); Irja Aholainen, Lea Piltti ja Oiva Soini (laulu); yhdessä konsertissa avusti Kilven kuoro.

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset:

a) kotimaisia sävellyksiä: Fougstedt: Orkesterisarja f-duuri; Klami: Psalmus ja Alkusoitto näytelmään Nummisuutarit; Madetoja: Traagillinen episodi ja Koskenlasku oopperasta Juha; Melartin: Epiloogi oopperasta

Aino; A. Merikanto: Tanhumusiikkia Kyllikin ryöstöstä; Pingoud: Suurkaupungin kasvot; Ranta: Sinfonia a-molli op. 54; Sibelius: Sinfonia II, Sinfonia III, Sinfonia VI, Sinfonia VII, Viulukonsertti ja Satu.

b) ulkomaisia sävellyksiä: Bach: Brandenburger Konzert III, Konsertti d-molli viululle ja oboelle ja Pianokonsertti d-molli; Bach-Respighi: Preludio ja fuuga d-duuri; Bach-Siloti: Alkusoitto kantaatista Wir danken Dir Gott; Beethoven: Sinfonia II, Sinfonia V, Sinfonia VI, Sinfonia VII, Sinfonia VIII, Alkusoitto Coriolan ja Pianokonsertti V ess-duuri; Brahms: Muunnelmia eräästä Haydnin teemasta 2 kertaa, Viulukonsertti d-duuri 2 kertaa; Bruckner: Sinfonia III; Cherubini: Sinfonia d-duuri; Chopin: Pianokonsertti e-molli; Dvorak: Sinfonia V (Aus der neuen Welt); Gram: Sinfonia II; Grieg: Sinfonisia tansseja; Jirak: Alkusoitto Shakespearen komediaan; Liszt: Pianokonsertti ess-duuri; Mendelssohn: Viulukonsertti e-molli; Mozart: Sinfonia c-duuri (Jupiter), Sinfonia g-molli, Konsertti-aaria Mia speranza adorata; Prokofieff: Overture sur des thèmes juifs; Respighi: Gli Uccelli; Saint-Saëns: Viulukonsertti h-molli; Schumann: Sinfonia IV d-molli ja Pianokonsertti a-molli; R. Strauss: Zerbinetan aaria oopperasta Ariadne auf Naxos; Stravinsky: L'oiseau du feu; J. Suk: Meditatio vanhasta tshekkiläisestä koraalista Pyhä Ukuzel; Tshaikowsky: Sinfonia VI (Pathétique), Alkusoitto oopperasta Romeo ja Julia, Rococomuunnelmia sellolle ja orkesterille ja Pianokonsertti b-molli; sekä Walton: Sinfonia.

Varsinaisissa sinfoniakonserteissa kävi kaikkiaan 6,134 henkilöä eli keskimäärin 383.⁴ henkilöä konserttia kohden ja varsinaisissa kansansinfonia- ja kansankonserteissa 9,713 henkilöä eli keskimäärin 285.⁷ henkilöä konserttia kohden. Vastaavat luvut v. 1936 olivat 6,327 ja 8,904. Kertomusvuonna pidetyssä ylimääräisessä konsertissa oli 213 henkilöä, edellisenä vuonna, jolloin konsertteja pidettiin 2, oli 1,133 henkilöä.

Taloudelliset tulokset. Kaupunginorkesterin taloudellisista tuloksista esitetään seuraavat tiedot:

Tulot kaupunginorkesterin työstä v. 1937 olivat 864,273 markkaa, josta 282,273 markkaa oli tuloja orkesterin omista konserteista ja 582,000 markkaa tuloja avustamisesta oopperanäytännöissä ja konserteissa sekä nuottien vuokraamisesta. Tulot talousarviossa arvioitiin 890,000 markaksi. Kaupunginorkesterin valtionapu oli 450,000 markkaa.

Menot nousivat v. 1937, 3,359,590: 15 markkaan, josta palkkauksia 3,046,909 markkaa, konserttikuluja 201,160: 20 markkaa ja muita kuluja 111,520: 95 markkaa. Menot arvioitiin seuraavasti: palkkaukset 2,767,815 markkaa, konserttikulut 210,500 markkaa ja muut kulut 110,732 markkaa. Vuoden aikana lautakunta oikeutettiin ylittämään viimeksi mainitun tilin määrärahaa 8,000 markkaa bassoviulun ostamiseksi.

Kuukausitilintarkastukset. Musiikkilautakunnan ja kaupunginorkesterin voimassa olevan johtosäännön mukaan on orkesterin taloudenhoitaja velvollinen kuukausittain, viimeistään seuraavan kuukauden 7 p:nä, musiikkilautakunnalle antamaan kaksin kappalein laaditun tilin siihen kuuluvine todisteineen sekä vahvistetun kaavakkeen mukaisen taulun tuloista ja menoista. Jokaisen kuukauden alussa toimitettiin tilintarkastus ja havaittiin näissä kuukausitilintarkastuksissa tilien aina olevan kunnossa ja kas-san aseman pitävän yhtä tilikirjain kanssa.

Vuoden 1938 talousarvio. Syyskuun 7 p:nä päivätyn kirjelmän ohella musiikkilautakunta lähetti kaupunginhallitukselle v:n 1938 talousarvio-

laskelmansa, jonka mukaan kaupungin lopullisten menojen kaupunginorkesterin voimassapidosta arvioitiin nousevan 2,109,137 markkaan.

Kaupungin avustamien laitosten valvonta. Musiikkilautakunnan asiana olevan kaupungin avustamien taidelaitosten työn valvonnan lautakunta järjesti samalla tavoin kuin edellisinäkin vuosina.

Teoston ja lautakunnan välinen sopimus. Säveltäjän tekijänoikeustointo Teoston ja lautakunnan välillä tehtiin edelleen kalenterivuodeksi 1937 sopimus, jonka mukaan Teosto myönsi lautakunnalle oikeuden 15,000 markan korvausta vastaan sallia kaupunginorkesterin konserteissa v. 1937 rajoittamattomassa määrässä esitettävän kaikkia sävelteoksia, joiden esittämisoikeutta Teosto edusti tai sopimusaikana tuli edustamaan, lukuunottamatta sopimuksessa lähemmin selostettuja sävellyksiä.

Oopperan kanssa tehty sopimus. Musiikkilautakunnan ja Suomalainen ooppera oy:n välinen huhtikuun 29 p:nä 1936 tehty sopimus, jonka mukaan kaupunginorkesterin soittokausi kesti oopperassa syyskuun 15 p:stä 1936 huhtikuun 30 p:ään 1937 kuukausimaksun ollessa 70,000 markkaa, oli muuttumattomana voimassa edelleen syyskuun 15 p:stä 1937.

Konserttien radiointi. Orkesterin sinfonia- ja kansankonsertteja radioitiin kuten edellisinäkin vuosina kaupungille suoritettavan kertamaksun ollessa 4,000 markkaa sinfoniakonserttia ja 2,000 markkaa kansankonserttia kohden.

Musiikkilautakunnan esityksestä yleisradio kertomusvuoden aikana osallistui ulkomaisten vierailevien johtajien ja solistien palkkaamiseen.

Orkesterin johtajan virkaloma. Kaupunginorkesterin johtaja professori G. Schnéevoigt nautti kaupunginhallituksen hänelle myöntämää virkalomaa huhtikuun 1 p:stä lokakuun 10 p:ään, jolloin hän esiintyi Australiassa vierailevana johtajana. Professori Schnéevoigtin viransijaisena toimi filosofiantohtori T. Haapanen.

Orkesterin kannanta- ja ennakkovaroja koskevat uudet määräykset. Musiikkilautakunnan kaupunginhallitukselle tekemän kaupunginorkesterin ennakkovarojen rajoittamista ja kannantavarojen käyttämistä maksuihin koskevan esityksen johdosta kaupunginhallitus suostui helmikuun 25 p:nä siihen, että orkesterin taloudenhoitaja sai enintään 30,000 markkaa etukäteen, johon kannantavarat myös sisältyivät, käteismaksujen suorittamiseksi kuukausittain suoritettavaa tilitystä vastaan, että palkkojen maksaminen, vaikkei orkesterilla ollutkaan omaa kassavirastoa, tapahtui edelleen orkesterin toimiston välityksellä ja että taloudenhoitaja tätä varten sai kuukausittain erillisesti ennakkovaroista riippumatta tilata rahatoimistosta palkkalistan osoittaman summan ollen palkkalista heti kuittauksineen palautettava.

Ulkoilmakonsertit. Ulkoilmakonserttien järjestämiseksi v. 1937 myönnetty 25,000 markan määräraha jaettiin seuraavasti: 9,200 markkaa Helsingin suojeluskunnan torvisoittokunnalle kuudesta konsertista Töölössä Runeberginkadun aukiolla, kuudesta konsertista Kaivopuistossa ja tuberkuloosisairaalan edustalla sekä viidestä konsertista Pihlajasaareissa; 7,200 markkaa Rannikkolaivaston soittokunnalle kuudesta konsertista Kalliossa, Pasilassa ja Toukolassa; sekä 8,400 markkaa Helsingin työväenyhdistyksen soittokunnalle seitsemästä konsertista Käpylässä, kuudesta konsertista Hermannissa ja Vallilassa ja kahdesta konsertista Mustikkamaalla.

Konserttitalokysymys. Kesäkuun 2 p:nä musiikkilautakunta kaupunginhallitukselle erään kaupunginvaltuustolle osoitetun erinäisten val-

tuuston jäsenten allekirjoittaman konserttitalon rakentamista Helsinkiin koskevan aloitteen johdosta antamassaan lausunnossa piti mainittua aloitetta erittäin kannatettavana sekä kaupungin musiikkielämälle sangen tärkeänä. Konserttitalon paikaksi ehdotettu alue, Simon- ja Annankadun kulma (ent. narinkan paikka), oli lautakunnan mielestä tarkoitukseen sopiva.

Järjestyssääntö. Kesäkuun 2 p:nä musiikkilautakunta, jonka tehtävänä uuden ohjesäännön mukaan oli antaa kaupunginorkesterille järjestyssääntö, vahvisti osittain muutetun ja täydennetyt järjestyssäännön.

Orkesterin valtuuskunta. Orkesterin uuden järjestyssäännön mukaan orkesterin jäsenten oli kunkin soittokauden alussa valittava luottamusmiehistö, n.s. valtuuskunta, johon kuului kolme varsinaista ja kaksi varajäsentä ja jonka tehtävänä oli tarpeen tullen edustaa orkesterin jäsenistöä, sovitella orkesterin jäsenten keskuudessa mahdolliset erimielisyydet ja olla välittävänä elimenä musiikkilautakunnan ja orkesterin jäsenten kesken. Valtuuskunnan varsinaisiksi jäseniksi valittiin soittokaudeksi 1937/38 orkesterin jäsenet L. Laurila, M. Orlando ja E. Rantasuo sekä varajäseniksi Y. Selin ja H. Jäger.
